

Karja izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob polu enajstih dopoldne. — Naročnina s dostavljanjem na dom ali po pošti K 1.50. Posamezna številka 6 v. Letna naročnina K 18.—, polletna K 9.—, četrtletna K 4.50. — Za ino-zemstvo K 30.—. — Naslov: Upravništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadstr. Uradne ure za stranke od 11.—12. dopoldan in od 6.—7. zvečer.

ZARJA

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo v Ljubljani sprejema vse uredniške rokopise, ki jih ne vrača. — Upravništvo sprejema naročnino in inserate. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Cena inseratov: Enostopna petstvarica 20 vin., pogojni prostor 25 vin., poslana in razglasi 30 vin. — Naslov: Uredništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6, II., uradne ure za stranke od 9.—12. dop. in od 1/2. — 1/2. zv. — Reklamacije poštnine proste

Štev. 154.

V Ljubljani, v sredo dne 6. decembra 1911.

Leto I.

Narava in država.

V naravi kot ljudje smo vsi skupaj v soglasju: — kot občani, v državi se moramo še le medsebojno zložiti. Seveda temelji opravičenost države na zmožnosti, da zamore vezi med nami še tesneje spojit kakor priprosta narava.

Ali pa to zamore? — Ej, kakšen namen naj bi imelo to preiskovanje. Izven države se ne tiskajo nobeni časniki, v državah pa najbrže ne bi trpeli nobenega lista, kateri bi tajil opravičenost držav. Čemu pa soditi, kjer se ne sme vsestransko soditi?

Po navodilu cerkve so se vzgajali ljudje štiri stoletja tako, da se niso upali izkušati cerkvene nauke, še manj pa opravičenost cerkve. Dolgo je zadostoval ta notranji vpliv. Končno se je moralo vzeti zunanjo prepoved, in če se je prestopilo, tudi najhujših kazni v pomoč. Ravno tako vzgaja država še dandanes svoje ude tako, da priznajo pred vsem njo samo, a kolikor je mogoče tudi vse njene posebne uravnave in naredbe kot prave in potrebne.

Kolikor več ljudem pa primanjkuje blagoslov države, toliko manj zadostuje oni moralni vpliv. Zakaj kopranje po sreči in svobodi živi vedno dalje v človeštvu.

Dvovrstna sredstva imajo zastopniki držav, s katerimi jo skušajo podpirati: pametnejši se podajajo zahtevam človeške narave, nespametnejši postavljajo proti tem zahtevam sirovo silo. Slednji iznajdejo srdstva, kakršna je rabila hijerarhija, sredstva, ki so pa toliko bolj, kolikor bolj so bila trda, pospeševala propast hijerarhije. Mučenje in gromade pač niso več v modi, toda ječa, izgon, gospodarsko škodovanje se še vedno lahko rabi.

Ugleda hijerarhije se ni moglo s temi sredstvi za vse čase podpreti: ali se bo moglo državni ugled z istimi sredstvi dlje časa držati? t. j. ali bo zmožna obstati vojaška in policijska država? — Dandanes se to splošno misli, toda največ le zaradi tega, ker se kaj nasprotnega ne bi trpelo in ker ni v ječah in norišnicah za nikogar nič mičnega.

Gotovo je torej, ako je njen namen tesneja zveza ljudi in ako jej ta namen podaja opravičenost, da država ta namen doseže ali vsaj da ga more in hoče doseči. Gotovo je že zaradi tega, ker mora biti gotovo.

Da, da! Ona veže med nami tesneje vezi; toda — najprej le zunanje. Ona zida poslopje umetne združitve. Ali da to zmore, mora pripraviti najprej za vse enaka tla, mora najprej vse na enako obzorje potisniti. Ali izvrši to, ne da bi izrgala ljudske duše iz njihovega naravnega soglasja? O tem bi se lahko dvomilo, ako bi se smelo dvomiti. Vsekakor se briga kaj malo za to, ali ostane izven zunanje vezi, katero spleta med nami notranja nepretrgana. Ona ne more tega zahtevati, ne meriti, ne nadzorovati, ona ne more tega nikakor zagotoviti; ne more staviti naravi tega pogoja, kajti narava ne podpisuje nobenih ugovorov z njo.

Načelo narave je popolna svoboda; država hoče ravnanje z zunanjim pritiskom. Narava pa do te mere svoje roke iz njenih verižic ter jej pokaže dolžnost. In če skoči za njo liki mačka za ptičem, zleti na zeleno vejo in zažvrkoli veselo psmico. In tako nimata skupne podlage.

Ako se hoče država z naravo kako uravnati, ako jo hoče za svoje svrhe izrabiti — in to pač mora, ako hoče obstati — tedaj jej mora peruti ostriči. Sedaj ne more več le leteti, nego le še lahko skaklja. Višje naravne svobode ne more vloviti v svojo službo, privaditi se mora torej da živi brez nje. Ako se je pa res temu privadila, postane jej ona svoboda neprijetna povsod, kjer se pojavi in najraje bi jo popolnoma ugnobila. Narava nima nobenih pravic v svojih mejah, država pa ne prizna „naravnih pravic“; za ono pravo, „katero je z nami rojeno“ ne vpraša nikdar v svoji pravniški modrosti.

Država prime ljudi za roke, položi drugo v drugo in pravi: sedaj bodite složni. Drugače vam pokažem! Kaj jej mar, koliko bi se jih bolje zlagalo, da se jih ne peha in ne prižene tako skupaj!

Dovelj! Človeška narava in z njo vred medsebojne razmere ljudi se smatrajo nezadostne brez popravka države. Bedasta narava mora torej sesti na šolsko klopi in pazno poslušati. Sedaj se začne šele učiti, šomašter jej zabiča v glavo kar jej je potrebno.

Ali nastanejo kdaj človeška edinstva, ki zahtevajo od svojih udov le oplemenjenje, ne pa oslavljenost in zaslužnjenost naravo? — Gotovo je zato najprvo potrebno, da se razširi razumevanje svobodnega, plemenitega človeka, vera v našo naravno plemenitost.

Perzija na smrtni postelji.

V notranji Aziji se približuje konec dolgotrajne tragedije. Perzija je odklonila ultimatum ruske vlade in ga je morala odkloniti, ker bi bila sicer prostovoljno izročila svojo neodvisnost petersburškemu carju. Ali mačka lahko vizež kakor ga hočeš, vselej pače na noge. Odklonitev njenih zahtev je dala Rusiji „povod“, da se dela užaljeno in da žuga z vojno. Četudi še ni izrekla besede „vojna“, je njeno vedenje vendar tako, da ga ne morejo v Perziji drugače razumeti. Pri vsem tem je ruska diplomacija skrajno prebrisana in če začne res topovi grmeti, bo Rusija navidezno nedolžno jagnje in Perzija hudobni volk.

Rusija hoče rokovnjačiti tako kakor Italija v Tripolitani. Ali Rusija ni tako nerodna kakor Italija. Rimski patriotski tolovaji so enostavno nastavili Turčiji revolver na prsi pa zaklikali: „Daj nam Tripolitani, drugače si jo vzamemo!“ Ruski diplomatje so desetkrat bolj previdni. Oni doženejo najprej, da se je

Rusom v Perziji „zgodila krivica“. Tako krivostna krivica se doseže brez posebnih težav; le nekoliko sprtnosti je treba, pa gre.

Pod absolutističnimi vladami so prišle finance Perzije v največji nerod. To je skoraj vsakdanja posledica absolutističnega režima. Zato pa se je šahom in njegovim ljubljencem dobro godilo. Ko se je dežela rešila Mohameda Alija, je hotela spraviti svoje finance v red. Iskala je posojila; ali v deželi svojih angleških „prijateljev“ ga ni dobila. Iskala je strokovnjaka, ki bi ji uredil finančne razmere in tega je dobila v Ameriki. Morgan Shuster je bil po sklepu perzijskega parlamenta imenovan za glavnega agenta. Ze takrat je Rusija govorila, da nasprotuje to imenovanje njenim interesom. Seveda; kajti čimprej bi Perzija bankrotirala, tembolje bi bilo za Rusijo in tudi za Anglijo. Ali naravnost protestirati proti imenovanju Morgana Shustera in izvajati iz protesta posledice, vendar ni bilo lahko. Rusija je torej še čakala; itak je upala na tihem, da bo imel Mohamed Ali, ki je napadel svojo domovino — kajpada „brez znanja Rusije in Anglije“ — srečo, in se polastil perzijskega prestola. Mohamed Ali pač ni imel pričakovane sreče, ali Rusija je dobila druge prilike za proteste. Morgan Shuster je n. pr. hotel organizirati žandarmerijo v deželi Angleški major Stokes, živeč v Indiji, jo je imel organizirati in perzijski parlament je bil zadovoljen. Ali Rusija je ugovarjala.

Perzija je neodvisna država in človek bi dejal, da ima pravico urejevati svoje notranje razmere, kakor se ji zdi prav ter nastavlja ljudi, ki jih dobi in ki so ji všeč. Rusija tudi nima nobene pogodbne Perzijo, ki bi ji dajala pravico do takega vmešavanja. Ali pogodbo ima z — Anglijo; v severni Perziji veljajo ruski interesi, v južni pa angleški. Torej — tako je izmodrovala Rusija — nima angleški častnik uradovati v severnih krajih Perzije. Stokes seveda ni imel organizirati perzijske žandarmerije kot angleški častnik, temveč kot uslužbenec perzijske vlade. Ali to je bilo Rusiji vse eno. Perzija se ni hotela zameriti, pa je ukenila, da bo Stokes deloval samo v Teheranu. Njegova glavna naloga je bila izobraziti potrebno število uradnikov. Tudi to ni bilo Rusiji všeč.

Anglija je pomagala Rusiji. Izjavila je, da je Stokes sprejel službo na svojo odgovornost in da ima sam nositi vse posledice. Tako je Stokes enkrat veljal za angleškega častnika, enkrat pa za privatno osebo, kakor je bilo Rusiji prav.

Organizaciji domače žandarmerije sta delali ruska in angleška vlada ovire. Ali obe sta se naenkrat pritoževali, da ni v deželi varnosti in izjavljali, da morata sami skrbeti za policojo. Rusija s svojimi kazaki, Anglija s svojimi vojaki.

Tako je Rusija polagoma zbirala povode za konflikte, dokler ni prišlo do znanega ultimata, v katerem med drugim zahteva odškodnino za transport svojih vojakov v Perzijo in zadoščenje za neko Morganovo pismo, ki je

bilo baje žaljivo za Rusijo. Zahteve, ki so bile prej prišle iz Peterburga, je Perzija izpolnila. Ali to nič ne de; kadar je imperialistična država pri zahtevah, zna vsak dan najti nove. Ekrat že pridejo take, da se ne morejo izpolniti.

Perzija je odklonila ultimatum, ki je zanj ponizujoč. Če bi ga sprejela, bi potrdila, da je odvisna od Rusije. Brutalen nastop carjeve vlade pa je razburil perzijsko prebivalstvo. V Teheranu so bile protiruske demonstracije. To pač ni nič čudnega. Ali Rusija ima nov povod. Najprej pošilja še več kazakov v Teheran, baje da morajo varovati rusko poslanstvo. Obenem daje ruskim prebivalcem v Teheranu orožje. Vслед tega se ljudstvo še bolj razburja. To je najlepša prilika, da se zgrade izgrede, da se primeri kakšnemu Rusu kaj hudega in nazadnje „mora biti ruske potrpežljivosti konec“. „Novoje Vremja“ n. pr. javlja, da so v Teheranu nabili plakate, ki žugajo ruskemu poslaniku s smrtjo. In če bo nazadnje Rusija „prisiljena“ napasti Perzijo in če bo morala vsled tega Anglija na jugu „varovati svoje interese“, bo seveda Perzija „sama kriva“.

NOVICE.

* **Poskušen umor in samomor.** V Pragi je ustrelil v prodajalni kave poslovođa Rudolf Hemza na blagajničarko Kamilo Bognerjevo iz browninga in jo ranil na čelu. Vzrok krvavega dejanja je, da je dovolila blagajničarka brez šefove vednosti poslovođu predjem in mu ga je odrgala ob mesecu od plače. Vслед tega sta se sprla in precej nervozni Hemza, ki ima tudi srčno hibo, se je tako razburil, da je ustrelil na dekle, Ker je mislil, da je deklica mrtva, je sprožil še nase in je obležal mrtev.

* **Žrtve pasje stekline.** Pred nekaj dnevi je umrl v bolnišnici v Kraljevem Gradu kmet Boucek na posledicah pasje stekline. Nekaj dni na to so pa oboleli njegov sin, njegova hči, dve redovnici, en sluga in neka služkinja bolnišnice, v kateri je umrl Boucek. Za pasjo steklino je obolel tudi višji okrajni zdravnik dr. Krejčík, ki je zdravil Boucka. Vse obolele so poslali na Dunaj v Pasteurjev zavod.

* **Samomor inženirjev.** V Lvovu sta se skupno usmrtila elektrotehnična inženirja Ladislav Lewkovicz in Karl Husarz. Odprla sta plinovo cev in se zadušila. Vzrok samomora ni znan, slutijo pa, da so vzrok slabe denarne razmere.

* **Vlom v konzum.** V Horicah na Češkem je zaslišal ponoči stražnik Janda v prostorih socialnodemokratskega konzumnega društva sumljiv šum. Obvestil je škalskega mojstra Rybo, ki je bil konzumov npravit svetnik. Obadva sta šla v prodajalno in sta presenečena vlomilec, ki je trikrat ustrelil na Rybo. Ryba se je zgrudil mrtev, vlomilec pa je ušel in ni o njem nikakega sledu.

* **Vsled ljubosumnosti.** V Parizu je umorila orožnikova soproga Paealova svojega

ANTON ČEHOV.

Maščevanje.

Lev Savič Turmanov, povprečen filister, ki je imel čeden kapitalček, mlado ženko in solidno plešo, je igral na godovanju svojega prijatelja „vint“. Po poštenem minusu, ko se je temeljito izpotil, se je naenkrat domislil, da že precej časa ni pil žganja. Vstal je, zazibal se na prstih, preril se med mizami, šel skozi salon, kjer je plesala mladina (tu se je poljudno nasmejal in očetovsko potkal mlademu, vitkemu lekarnarju po rami), in smuknil skozi male duri, ki so vodila v bife. Tu so stale na okrogli mizi butelke, karafinke z žganjem... Poleg njih, med drugimi prigrizki je ležala na krožniku polovica s petršiljkom in čebuljo garniranega slanika. Lev Savič si je natočil kozareček, mahnil s prsti po zraku, kakor da bi se pripravil na govoranco, zvrnil in napravil obraz mučenika, potem pa zabodel z vilicami slanika in... V tem so se v zasednji sobi začeli glasovi.

— Prosim, le... — je živahno izpregovoril ženski glas. — Ampak kdaj?

„Moja žena — je spoznal Lev Savič. S kom je neki?“

— Kadar hočeš, srček... — je odgo-

voril za steno gost, sočen bas. — Danes ni prilike, jutri imam ves dan dela čez glavo...

„Dehtarjov je! — je spoznal Turmanov v basu enega svojih pijateljav. — Tudi ti, Brute! Ali je tudi njega že vjela na trnek? Nenasitna, neugnana baba! Dan ji ne mine brez romana!“

— Da, jutri sem zaposlen — je nadaljeval bas. — Če hočeš, mi sporoči jutri... Vesel bom in srečen... Le urediti bo treba najino dopisovanje. Izmisli si morava zvijačo. Pošta za naju ni prikladna. Če ti pišem, pa ti tvoj puran lahko prestreže pismo pri pismonošu; in če ti meni pišeš, lahko moja cenjena polovica dobi pismo v moji odsotnosti v roke in ga nedvomno odpre.

— Kako pa?

— Izmisli si morava drugo pot. S posli ne gre, ker tvoje ščene ima sobarico in slugo na udi... Zdaj igra pač na karte?

— Da. Bedak izgubiva venomer!

— Torej ima srečo v ljubezni! — se je zasmejal Dehtarjov. — Glej, mamica, kaj mi je kanilo v glavo... Jutri ravno ob šestih zvečer pojdem iz pisarne čez mestni gaj, kjer se snidem z nadzornikom. Ti pa, dušica moja, položi če moreš, vsakakor pred šestimi, ne pozneje, pisemce v mramorno vazo, ki stoji, saj veš, na levo od lope...

— Vem, vem...

— Nekaj poetičnega in skrivnostnega, in novega je to... Tako ne izve ne tvoj vamp, ne moja milostljiva. Si razumela?

Lev Savič je zvrnil še en kozareček in se vrnil v igralnico. Otkritje, ki ga je pravkar napravil, ga ni nič razočaralo, ni ga spravilo v začudenje, ne v zadrego. Časi, ko se je vznemirjal, ko je delal ženi pridige, jo zmerjal in pretepeval, so že davno prešli; zamahnil je z rokami in gledal romane svoje lahkožive soproge skozi prste. A vseeno mu je bilo neprijetno. Taki izrazi kot puran, ščene, vamp i. dr. so žalili njegovo samoljubje.

„Kakšna kanjala je ta Dehtarjov! — si je mislil zapisujoč svoje minuse. — Kadar me sreča na ulici, je sladak kakor najboljši prijatelj, kaže zobe in me gladi po trebuhu, a sedaj ga glej, kako laže! V obraz me kliče prijatelja, a za hrbtom me pita s puranom, vampom...“

Čimbolj se je pogrzel v svoje zoprne minuse, tembolj ga je glodala žalitev...

„Golobradec... — si je mislil in strl kreda od gneva. — Mladič... Ne bom se ukvarjal s to rečjo, sicer bi ti pokazal ščene!“

Pri večerji ni mogel ravnodušno pogledati Dehtarjovu v lice, a ta je kakor zavrnal silil vanj s vprašanji: ali je kaj priigral? Za-

kaj je tako potrt? i. dr. Da, celo tako predrzen je bil, da je kot dober znanec glasno pokaral njegovo soprogo, zakaj tako malo skrbi za zdravje svojega moža. A soproga je, kakor da se ne bi nič zgodilo, gledala na moža z medenimi očmi, se veselo smejala, nedolžno klepetala, da bi sam vrag ne zapazil nezvestobe v njej.

Vračajoč se domov je Lev Savič bil nejevoljen in nezadovoljen, kakor da bi bil na mesto teletine večerjal stare galoše. Morda bi se bil premagal in pozabil na vse, da ga ni klepetanje žene in njen smeh vsak hip spominjal na purana, gosjaka, vampa...

„Za uho bi ga usekal, podleža... — si je mislil. — Javno bi ga raztrgal.“

In mislil si je, da bi bilo dobro, če bi namlatil Dehtarjova, če bi ga ustrelil v dvo-boju kakor vrabca... pripravlil ob službo ali pa če bi položil kaj ostudnega, smradljivega v mramorno vazo — n. p. erknjeno podgano. Ne bilo bi slabo, če bi vzel ženinno pismo iz vaze, in podtaknil nespodobne verzice ali kaj podobnega.

Dolgo je Turmanov hodil po spalnici in se naslajal s podobnimi načrti. Naenkrat je obetal in se udaril po čelu.

(Konec prih.)

moža in čez eno uro svojo teto. Pascalova je izvršila umor zategadelj, ker je mislila, da ima njen mož razmerje s teto, ki je bila že stara ženica.

*** Železniška nezgoda v Belemgradu.** Vlak iz Budimpešte je vsled napačno postavljenege menjala skočil s tira. Dunajski agent Winterstein je mrtev, belgrajski agent Mihael Müller težko. 8 oseb pa lahko ranjenih.

*** Žrtv militarizma.** Vojno sodišče 17. divizije v Bremenu je obsodilo musketirja Hoppeja v enoletni zapor in ga uvrstilo v II razred vojaškega stanu. Hoppe si je odrezal ušesa, da bi bil oproščen vojaščine iz ljubezni do svoje hrome matere in 75letne babice, ki bi brez njegove pomoči ne mogli izhajati.

*** 200.000 mark je poneveril.** V Altoni so zaprli odvetnika dr. Karla Weckea, ki je kot izvršitelj oporoke porabil 200.000 mark neke zapuščine za saniranje lesne tvrdke svojih treh bratov. Tvrdka je vzlic tej pomoči na povedala konkurz.

*** Abdul Hamidovi biseri.** Prodaja Abdul Hamidovih biserov v Parizu je končana in so jih prodali za 7 milijonov frankov.

*** Izginjevanje kitajske noče.** „New-York Herald“ poročajo iz Hongkonga, da so Kitajci naravnost blazni na evropske obleke in kupujejo samo te, medtem ko se kitajske obleke ne morejo prodati. Slikovita Kitajska bo kmalu podoba minulosti in bo vladala tudi državo sredine evropsko-amerikanska bauauna vsakdanjost.

*** Nastajajoči in izginjajoči otoki.**

Dne 28. junija 1881 se je 30 milj od Sciacee potresla ladja, ki ji je poveljeval kapitan Pultney Malcou, vozeča med južnosiviliškim obrežjem in severno Afriko, in temu potresu je sledilo nenavadno vznemirjenje morja. „odmorski vulkan“ je bil pričel bruhati. Dvanajst dni pozneje je dvignil ognjenik iz morja svojo glavo v višini sedem metrov na kraju, kjer je bilo morje preje 183 metrov globoko. Ognjenik je vedno bolj raste. Dne 4. avgusta je dvigal 60 metrov visoko nad morsko gladino svoje žrelo v obliki stožca. Neprehoma so se dvi-dali gosti oblaki dima, ki so zatemnili morje daleč naokoli. Polagoma pa je vulkan pojenja-val in obenem je pričelo morje odplavljati otok. Dne 25. avgusta se je skrčil otok na dve milj. Začetkom oktobra so videli samo še majhen kosček kopne zemlja in polagoma je izginil še ta. Nenadoma pa je izginil največji del otoka Krakatana, ki je med Javo in Sumatro. Dne 26. avgusta 1883 je bil z najgostejšimi gozdi porasteni otok Krakatan dolg 9 kilometrov in širok 5 kilometrov, njegova površina pa je bila 33 in pol kvadratnih kilometrov. Dan pozneje — v noči od 26. do 27. avgusta je bil silen vulkanski izbruh — se je zmanjšala površina Krakatava za več kakor polovico, širok je bil samo še 5 1/2 kilometrov in dolg 2 kilometra. Največji del otoka, 822 metrov visoko vulkansko goro se je bil pogreznil v morje. Iz morja pa se je polagoma dvignilo dvoje majhnih otokov, ki sta se pozneje zopet pogreznila; pol leta po katastrofi sta bila že štiri metre pod morsko gladino. Nenadno pogreznenje otokov je povzročilo na raznih krajih večje in manjše katastrofe. Narastel je bil ogromen morski val in je razdejal na obali Jave in Sumatre Andžer in Merak in se razširil do Indijskega in Tihega morja. Zračne spremembe so čutili tudi v Evropi; s tem je bila v zvezi nenavadno rdeča barva neba, ki se je ponavljala še dolgo potem. Tudi v zadnjih letih so morali zemljepisci predugačiti zemljevide. Leta 1905 je izginil čilski otok Juan Fernandez, dne 25. marca 1909 pa se je pogreznil koralni otok Clipper-ton. Mehika in Francoska sta se ravno ob tem času pričeli za last tega otoka in sta se z-bili zedinili, da razsodi spor italijanski kralj; katastrofa je mahoma končala ves spor.

*** V zadregi.** Pred kazenskim policijskim sodiščem v Kansas Cityju se je moral zagovarjati kočijaž, češ, da je ukradel hlače. Ker je bil mož doslej neomadeževan, se je posrečilo zagovorniku sodnike pripraviti do tega, da so moža oprostili vsled nezadostnih dokazov. Po obravnavi je sedel kočijaž nepremično na zatožni klopi. Njegov zagovornik ga je opozoril, da lahko gre; kočijaž pa je še vedno sedel, čeprav se je bila dvorana že skoro izpraznila. Nevoljen ga je vprašal zagovornik, zakaj ne odide. Tu se je sklonil oproščenec do zagovornikovega ušesa in mu zašepetal: „Preden se ne odstranijo priče, ne morem vstati.“ „Zakaj ne?“ „Pomotoma sem oblekel ukradene hlače!“

*** Vesela spovedna zgodba.** Naslednjo veselo anekdoto beremo v starem časopisu: K spovedniku, ki je v temni spovednici čakal spokorne grešne duše, je pristopil mladenič želeč izpovedati se svojih grehov. Duhovnik: „Kakšen greh pa te teži, moj sin? Mladenič (izmakne duhovniku zlato uro): Kradem, častiti duhovni oče! Duhovnik: Ne govori tako, moj sin! Reci: kradel sem! Mladenič (ves potr): Kradl sem! Duhovnik: Kaj pa si ukradel? Mladenič (ves solzan): Oh, zlato uro sem ukradel. Če hočeš, da te odvežem tvojih grehov, moraš uro vrniti, moj sin. Mladenič: Nate, vzemite jo, častiti duhovni oče. Duhovnik: Ne, jaz je ne maram. Vrniti jo moraš tistemu, komur si jo izmaknil. Mla-

denič: Oh, temu sem jo že ponudil, pa je ne mara. Duhovnik: Ali res ne? Mladenič: Pri Bogu, duhovni oče. Duhovnik: Če je tako, lahko urico z mirno vestjo obdržiš. — Jaz te odvezujem tvojih grehov. . . Mladenič je odšel. Spovednik je čakal še nekaj časa, če pride kak grešnik. Potem je segel v žep, da bi pogledal kako pozno je; brez ure je slišal, koliko je odbila. . .

Ljubljana in Kranjsko.

— Klerikalni zamorec v „Sloven-čev“ kopelji. „Slovenec“ pere svoje klerikalne zamorce na Dunaju. Ampak okolo našega očitka, da je dr. Benkovič po naročilu in v soglasju s klerikalnim klubom — v katerem sedi tudi Jože Gostinčar — kanil težko škodovati koristi rudarjev, hodi kakor okolo vrele kaše. Ampak s svojim jecljavim izgovarjanjem ni prav nič omajal hude obdolžitve, da je dr. Benkovič izdal rudarske interese rudniškimi kapitalistom in da bi jih bil izdal, da ga niso socialni demokrati zasačili pri nečednem opravi-lu in ga moralno prisilili, da je odnehal od svojega početja in preklical svoj rudarjem so-vražni predlog. Rudniški interesje se že od nekdaj pehajo za tem, da se vse rudarske za-deve izročajo posebnemu rudarskemu odseku, v katerem bodo po svoje gospodarili. Od tej sorti rudniških rentirjev smrdi vsak socialno-političen napredek, je razumljivo, ker jim vsaka delavska zahteva skrajša rento in jim obstriže dividendo. Ker poslanska zbornica doslej ni uslišala zahtev rudniških baronov, je sedaj njihov lakaj, dr. Benkovič pogrel staro kapitalistično željo, da se rudarske zadeve odvzamejo soci-alno-političnemu odseku, v katerega se semini-tja vendarle izgubi kak socialno prosvetljenejši poslanec, in odkažejo — izvrševalnemu odboru karteliranega rudniškega kapitala. Kaj je na-gnilo klerikalni klub, da se je postavil v la-kajsko službo rudniškega kapitala zoper opravičene zahteve rudarjev — to naj razloži „Slo-venec“!

— Klerikalci za veterane, socialni demokrati za ljudstvo. Kaj se je prime-rilo slovenskim klerikalnim poslancem na Du-naju? „Slovenec“ pravi: „Slovenski poslanci so socialno-demokratičnemu terorizmu storili konec s tem, da so izjavili: Ali se vsi pred-logi, naši in vaši, odkažejo odseku brez nepo-stavnega (?) prvega branja v zbornici, ali pa uobeden! Socialni demokrati se nato hitro umaknili svoje ugovore, posebno zoper vete-ransko predlogo, slovenski poslanci pa so po-tem tudi dovolili, da se vsi predlogi odkažejo v posvetovalni.“ Slovenski klerikalci so torej dejali socialnim demokratom: Če ne daste „fetrarnarjem“ bajonetov in pušk, naj žene in otroci še nadalje propadajo v rudnikih. Naj stari in onemogli delavci še nadalje orkajo za plotom — brez pomoči, brez zavarovanja! In glejte, ljudje slovenski, klerikalni poslanci so s svojo taktiko zlomili socialno demokratični te-rorizem in ugnali delavske poslance v kozji rog; dosegli so velikanski uspeh — pripomogli so, da dobe v kratkem „fetrarnarji“ bajonete in puške!

— Socialna politika jim ne diši. Klerikalno glasilo brani proti ljudskim predlogom naperjeno obstrukcijo klerikalnega kluba, am-pak tako nerodno in okorno, da se Bogu usmili. V zagovoru je „Slovenec“ ušlo dragoceno priznanje. Socialnim demokratom odreka pravico, da se zgrajajo nad klerikalnim zavlačevanjem predlogov. Zakaj! „Ravno rdeči bratci so imeli že prejšnja leta navado, da so izmed obilice stavljenih samostojnih predlogov izbrali posamezne, kateri jim niso bili po godu, ter so ugovarjali zoper te, da bi se take njim neljube predloge odkazalo v posvetovalje. Tako so so-cialni demokrati skozi leta zavlačevali nedolžno vladno predlogo o prenosu vojaških veteran-skih društev. . .“ Obstrukcionistična taktika slovenskih klerikalcev je potemtakem zelo ne-dolžna in pravzaprav nič drugega kot aplikacija socialno-demokratične metode. Tako argu-mentira „Slovenec“, pri tem pa v polnem ob-segu potrjuje našo trditev: da so klerikalci od socialnih demokratov posneli zavlačevalno tak-tiko, naperjeno proti militarističnim in drugim protiljudskim predlogom, in jo z vso brezob-zirnostjo izvajajo proti važnim nujnim zahte-vam, izraženim v raznih socialno političnih predlogih in predlogah. Rudarski predlogi, so-cialno zavarovanje in drugi socialno-politični predlogi kler. in vsem protektorjem kapital, niso pogodu, pa jih hočejo zavlačevati kar najdalje.

— Za podraženje mleka na Glincah. 4. t. m. so viški kmetje sklicali k Cigarju na Viču shod po § 2; udeležilo se je 30 kmetov, ki so sklenili, da bodo vso agitacijo poskrbeli, da bo mleko podraženo na 24 vin. Glavni agitator je obč. odbornik Sojer, p. d. Ma-tevžev. — O podraženju mleka bo razpravljali javni ljudski shod, ki se vrši danes v sredo, 6. t. m., pri Traunu. Udeležba obeta biti ogromna.

— Težka nezgoda. Dne 4. t. m. ob 7. zvečer je peljal gostilničarski hlapec Anton Rozman z enovprežnim, vozom sod vina v Spodnjo Šiško. Na povratku se je konjsplasil. Ob vogalu Keršičeve gostilne je zletel Rozman z voza in ga je povozilo. Dobil je težke poškodbe, na glavi in poleg tega udarec s kopi-

tomv rebra; obležal je na mestu. Gostilni-čarka ga je dala za silo obvezati in prenesti v hišo, odkoder so ga odpeljali z reševalnim vozom v deželno bolnico.

— Med mlinskimi kolesi. Devetletni sinček mlinarja Kregarja v Vibovem pri Ilir-ski Bistrici je šel v soboto zvečer z materjo v mlin in si je dal tam opraviti z vrtečima mlinskima kolesoma. Kolo ga je zgrabilo in stisnilo. Deček je bil takoj mrtev.

— Nezgoda. Kleparski vajenec Anton Knez je padel dne 1. t. m. s strehe, kjer je delal, in se je nevarno pretresel ter si zlomil roko.

— Utopljenec v Ljubljani. Včeraj popoldne so potegnili iz Ljubljane pri jubi-lejsem mostu utopljenca. Kdo je utopljenec, niso mogli dognati. Odpeljali so ga v mrt-vašnico.

— Prijet žentivanski slepar. Policijski detektiv je prijel čevljarskega pomočnika Jurija Vanoška iz Vojnika, ki ga zasleduje tr-žaško deželno sodišče zaradi žentivanske sle-parije. V Trstu je izvalil ljubici 800 kron pod pretvezo, da jo poroči, nato pa je po-begnil v Ljubljano, kjer ga je doletela roka pravice.

— V Ljubljano je padla. V pon-deljek popoldne je pralo pri frančiškanskem mostu 14letno dekle. Naenkrat ji je izpodr-snilo in deklica je padla v Ljubljano, ki jo je zanesla do brega, kjer jo je potegnil iz vode stražnik s pomočjo sodnega sluga.

— Postojnske občinske volitve bodo dne 14. decembra. Naša stranka postavi v vseh treh razredih samostojne kandidate. Kan-didati se postavijo na velikem javnem ljud-skem shodu, ki ga sklicuje okrajni volilni od-bor na nedeljo dne 10 t. m. I-tega dne bodo volilna zborovanja tudi v Studenem in v Stra-šah pri Postojni. Kraj in čas zborovanja pra-vočasno se objavimo. Sodrugi naj porabijo zad-nje dni za neumorno agitacijo.

— Postojnske volitve delajo nekaterim gospodom mnogo skrbi in preglavice, ni jim dovolji, da hočejo socialisti v občinskem od-boru imeti primerno zastopstvo. V volilni seji naprednjakov, ki je bila v hotelu Jama 25. no-vembra, si je prav posebno brusil jezik čez socialiste neki davkarski uradnik; poudarjal je, da socialisti nimajo pravice do zastopstva v občinskem svetu, pač pa uradniki, ker morajo plačevati indirektna davke. Prašamo Vas, go-spodje uradniki, ali plačujete samo vi indi-rektna davke, ali delavcu in malemu kmetu živč iz neba pada? Vas in nas vežejo v ob-čini isti interesi. Ker se pa bratite z našimi nasprotniki, bomo videli, koliko odbornikov bode sedelo v novem občinskem svetu in kaj bo ta občinski svet za občinarje-konzumente koristnega ukrenil.

Idrija.

— Javen shod jamskih voznikov je bil 30. m. m. Sklenila se je resolucija, katero se izroči okrajnemu delavskemu odboru, v re-šitev. Krajevni delavski odbor se poziva, da je glede na delavske zahteve na svojem mestu. Če se skliče shod, je dolžnost odbornikov, da pridejo zraven.

— Dostojnost v službi. Pri nas imata c. kr. rudniško uradništvo kakor tudi c. kr. rudniško delavstvo svoj službeni red. V teoriji ali na papirju sta si službena reda precej po-dobna, vsaj v tem, da se morajo prvi kot drugi, če med seboj službeno ali neslužbeno občejuje, dostojno in mirno obnašati. To besa-dilo pa je gosp. Pencu, vodju južno vzhodne jame, deveta briga. Če delavec kaj potrjuje, kar g. Pencu ni po volji, kriči nad delavcem kot nad sužnjem. Par takih slučajev se je v kratkem pripetilo. Opozarjamo strastnega go-spoda na dostojnost po službenih predpisih in po katoliškem prepričanju; vede naj se do-stojno ter da ljudem, kar zaslužijo, sicer se v kratkem od bližje pogledamo.

— Javna predavanja so redno vsako soboto večer v društvenih prostorih. Dosedaj sta se sodruga Alič in Straus redno trudila za predmete predavanj. Vnaprej se obetajo, tudi druge moči. Opozarjamo na redni obisk.

— Izid občinskih volitev v Zagorju. O izidu smo na kratko že poročali; v nasled-njem podamo podrobnosti. V tretjem razredu so dobili socialno-demokratični kandidati: Melhijor Čobal 340 glasov, Miha Čepin 334 glasov, Peter Savšek 332 glasov, Ulla Anton 326 glasov, Repovš Josip 323 glasov, Ban-cinger Rihard 333 glasov, Zahorik Anton 333 glasov. Namestniki: Podjed Andrej 336 gla-sov, Wallend Ivan 341 glasov, Marn Anton 339 glasov, Markovec Ivan 334 glasov. — Nasprotniki: Kos Matija 197, Guna Franc 196, Hauptman Josip 190, Lukač Josip 190, Krajšek Jakob 32, Kukovica Ivan 28, Turk Lovro 36, Kovač Nikolaj 192 glasov. — Na-mestniki: Karl Globokar 191, Kepa Josip 192, Savšek Janez 194, Škrinjnar Janez 192 glasov. — Dobili so razen teh še kandidatje, ki so liberalno kandidaturo odklonili, nekaj glasov. Med navedenimi liberalnimi oficialnimi kan-di-dati, ki jih je „Slovenski Narod“ objavil, so štirje socialni demokrati kandidati za odbor-nike, trije kandidati za namestnike. S temi socialnimi demokrati so skušali loviti delavce

na svoje limanice. Kljub najhujšemu naporu pa niso ujeli več kot približno kakih 40 de-lavcev, ako odštejemo tiste zapeljane delavce, ki se že tako bodisi kot Sokoli, bodisi kot člani liberalnega „Glasbenega društva“ štljijo k liberalni stranki. Ostali glasovi pa so libe-ralni glasovi iz prvega in drugega razreda (okrog 105) Dalje treba upoštevati, da libe-ralna podjetnika župan Weinberger in Taufer svojim delavcem do zadnjega dne nista izročila glasovnic. Liberalci so sploh z najhujšim terorizmom in z najpodlejšimi sredstvi delali na to, da bi delavce še v tretjem raz-redu ogoljufali za njihovo zastopstvo. In res je tudi, da so se zibali v sladkih nadah, da se jim namen posreči. Vsekako so doživeli grozno razočaranje in blamažo. Edino, kar so s to svojo politično zahrbtnostjo dosegli, je to, da se bo, to jim jamčimo, na njih samih še brdko mašče-valo — Klerikalci so oddali v tretjem raz-redu 49 praznih glasovnic, druge pa so bile večinoma razcepljene. — Glede drugega raz-reda imamo omeniti še to, da je bilo med 169 oddanimi glasovi 47 pooblastil. Socialni demokrati smo imeli od teh samo 7 libe-ralci 22 klerikalci 18. Iz tega pač jasno sledi, da imajo liberalci svojo kilavo z mogo v drugem razredu zahvaliti samo terorizmu nad slabotnimi ženskami. Ako bi po-oblastili odračunali, bi imeli socialni demo-kratje v drugem razredu 46 glasov, liberalci od 38 do 43, klerikalci od 37 do 42. Mi smo na svojo moralno zmago v drugem razredu lahko ponosni. — V tretjem razredu pa je naša zmaga vzpričo nečuvne liberalne pod-losti naravnost sijajna.

— Zapomnimo si! Nad vse zanimivo in poučno za nas je, da so vsi učitelji, prvi do zadnjega celo v 3. razredu volili proti so-cialnim demokratom, seveda tudi taki, ki so pri nas že za podporo beračili in jo tudi do-bili. Eden nas je pri volitvi s svojo glasovnico celo žalil. Kajpak, učitelji imajo gotovo tehtne vzroke nastopiti proti delavcem! . . . No, pa prepogor pravi, da čez sedem let vse prav pride!!

Štajersko.

— Ponesrečen železniški delavec. Pri rimskotopliški postaji je delalo na skla-dišču za material več železniških delavcev, me-l njimi tudi Ignac in Josip Repin in Ivan Čuješ iz St. Marjete. Polagali so tračnice drugo vrh druge in ko so jih nakupičili eno skladnico, so šli obadva Repina in Čuješ nanjo, da bi jih poravnali. Komaj so pričeli s poravnanjem, se zrušijo podboji, ki so bili za podlago, sklad-nica se podre in sinese delavcem noge. Ignacu Repinu je nogo hudo zmečkalo in so ga mo-rali prepeljati v celjsko bolnico. Druga dva delavca sta dobila bolj lahke poškodbe in osta-neta v domači oskrbi.

— Abstinentsko zborovanje. V so-boto je imela v Celju abstinentska zveza za Štajersko v gostilni „pri zelenem travniku“ društveno zborovanje, ki je bilo zelo dobro obiskano. Sodrugi Horvatek iz Maribora je žel obilo priznanja za svoj izborni dveurni govor o škodljivosti alkohola. Upamo, da bo obrodilo zborovanje obilo sadu.

— Krav pretep. Iz Slovenske Bistrice poročajo: Na semanji dan so se vračali ob de-setih zvečer domov brata Šmogave, Turnar iz Vojtine, Anton in Franc Žigart in njiju mati. Med potjo so se začeli prepirati. Antona Ži-garta je v pretepu, ki je nastal iz prepira, eden nasprotnikov tako udaril s kolom po glavi, da mu je strl lobanjo. Tudi Franc Žigart in njegova mati sta dobila precejšnje poškodbe. Poškodba Antona Žigarta je zelo nevarna in dvomijo, da bi ozdravel Šmogaveca so zaprli.

— Vlóm. V noči od sobote 2. decembra do nedelje se je zgodil v Celju vlóm v pisar-niške prostore lesne industrijske družbe. Tat je prišel v pisarno skozi okno, toda v blagajno ni mogel vlomiti. V blagajni je bilo 1900 K gotovine. Lesno skladišče straži društvo za straženje, a niso nič opazili, kljub temu da so bili psi sosednih hiš okrog ene ponoči zelo nemirni. O vlomcu ni sledu.

Trst.

— Javen železničarski shod bo v četrtek dne 7. t. m., ob 8. zvečer v „Delav-skem domu“ v Trstu in ne v petek, kakor je bilo prvotno naznanjeno z dnevnim redom: 1. Upeljava posmrtna odpravnine. 2. Situacijsko poročilo. Pridite vsi! Tajništvo žel. organizacije.

Strankin vestnik.

Podružnice Slov. del. zveze „Vza-jemnost“ imajo v tekočem tednu sledeče redne mesečne sestanke:

1. V Mostah v sredo ob 8. zvečer v gostilni pri Podobniku;

2. V Škofji Loki v petek popoldne (kraj in ura se še naznani);

3. Za Vič-Glince v sredo ob pol 8. zvečer v gostilni pri Travnu na Glincah (po draginjskem shodu);

4. Za Spodnjo Šiško v soboto ob 8. zvečer „pri Anžoku“ (po železniškem shodu).

Umetnost in književnost.

„Der Kampf“, socialistični mesečnik, ima v 3. zvezku naslednjo vsebino: Fried. Austerlitz: Oesterreichische Tragik. Karl Renner: Nach Innsbruck. Josef Strasser: Nationalismus und Sozialismus. Anton Némec: Die Pflückigkeit der deutschen Sozialdemokraten. Otto Bauer: Orientalische Revolutionen. Max Adler: Die Dialektik des Werdens. Matthias Eldersch: Die neue Sozialversicherungsvorlage. Adolf Braun: Lafargue. Ernst Falk: Die Gesundheitspflege im Klassenstaat. Franz Diederich: Schaulinsland. Statistik. Die junge Welt.

ZADNJE VESTI.

Italijansko turška vojna.

Ajncara v italijanskih rokah.

Rim, 6. dec. „Agenzia Stefani“ poroča iz Tripolisa z dne 5. dec.: Naše čete so izpopolnile večeraj z novo zmago uspehe z dne 26. novembra s tem, da so zasedle z veliko energijo Ajncaro, ki je središče zbiranja in odpora turških čet. Zaplenili smo osem topov, municijo in živila. Naše izgube ne presegajo 100 za boj nesposobnih mož. Sovražnikove izgube so več sto mrtvih.

Italijani bombardirajo.

Rim, 6. dec. Od Arabcev utrjene obrežne točke Tagiuro, Marabut in Sidi-Deisi je križarka „Liburia“ z uspehom bombardirala.

Postreljeni šejki.

Carigrad, 6. dec. Iz Dehibata poročajo: Iz izdajskih arabskih šejkov obstoječe italijansko poslanstvo, ki je prišlo v Gafilijsko, da bi obravnavalo s senusijskim šejkom, so po vojnem pravu postrelili ob enem z italijanskimi višjimi častniki, ki so spremljali šejke.

Boj pred Bengazijem.

Rim, 5. dec. Iz Bengazija poročajo: Danes ponoči je napadla našo utrbo močna sovražna četa z jako spretnim napadom. Sovražnika smo odbili z znatnimi izgubami. Imeli smo štiri mrtve in štiri ranjene.

Bombardiranje arabskih obrežnih točk.

Carigrad, 6. dec. Italijani so bombardirali tudi Nahil-Dajb. Pri bombardiranju Moke dne 1. t. m. je bila ena oseba mrtva in ena ranjena. Pri bombardiranju Šejk-Sajda je bilo ranjenih dvoje oseb.

Rusija dementira.

Peterburg, 6. dec. Ruski vnanji urad izjavlja, da so popolnoma napačne vesti o pogajanjih Rusije zaradi otvoritve Dardaneluskih ruskim ladjam. Prav tako napačna je tudi vest, da Rusija posreduje med vojnima stranikama.

Boj na Kirenajki.

Rim, 6. dec. Na Kirenajki so se spopadle italijanske in turško-arabske čete, ki jim je poveljeval Enver bej. Turki in Arabci so imeli hude izgube.

Goriška Banca popolnoma pred kasacijskim sodiščem.

Dunaj, 5. dec. Pozno v noč se je pečalo kasacijsko sodišče z razsodbo goriške porote v znanem procesu proti funkcionarjem goriške banke. Proti porotniškemu pravoreku sta se pritožila odvetnik dr. Luzzato, ki ga je porota obsodila na tri mesece, in upravni svetnik deželni poslanec Zenasi, ki je bil obsojen na dva meseca, medtem ko je ravnatelj Calle sprejel svojo kazen štiri mesece težke ječe. Kasacijsko sodišče je ugodilo ničnostni pritožbi in odredilo novo razpravo pred tržaškim deželnim sodiščem, češ da ni dokazano, da bi bila obsojena ponarejala bilanco in skušala podaljšati bankin kredit.

Obsojena zakotna bankirja.

Budimpešta, 6. dec. Zakotnega bankirja Neumanna je budimpeštansko sodišče obsodilo na štiri leta in pol težke ječe, njegovega tovariša Basza pa na poldrugo leto. Soobtoženi trije agentje so bili oproščeni.

Zoper regulacije učiteljskih plač.

Dunaj, 5. dec. V današnji seji je proračunski odsek odobril proračunski provizorij. Najzanimivejša je bilo glasovanje o § 10, po katerem je posl. Waldner predlagal, da odkaže država deželam 20 milijonov za regulacije učiteljskih plač. Boljše je formuliral predlog posl. Seitz (soc. dem.); po njegovem predlogu je nakazilo državnega prispevka odvisno od tega, če dežela v resnici izboljša učiteljem plače. Seitzov predlog je zbornica odklonila. Pred glasovanjem o Waldnerjevem predlogu pa je predlagal dr. Šušteršič, da naj se o besedah „za

regulacijo učiteljskih plač“ glasuje posebej. Posl. Seitz je klerikalno insinucijo odločno zavrnil, češ da bi večina, čim bi bili milijoni dovoljeni, odklonila navedene besede izražajoče smoter prispevkov in ukani učitelje za 20 milijonov. Iz regulacije učiteljskih plač bi se izlegla sankcija deželnih financ. Pač pa je izrazil željo, da glasuje odsek najpogrejši o načelni strani predloga. Nato je bil Waldnerjev predlog odklonjen, prav tako tudi kršćansko-socialni Finkov predlog, ki zahteva 20 milijonov za dežele brez označbe svrhe. S tem je padla vsa akcija v vodo. Proti regulaciji učiteljskih plač z državno pomočjo so glasovali poleg kršćanskih socialcev, Poljakov, Čehov tudi slov. klerikalci. — Prav tako je odsek odklonil dr. Diamondov predlog, da se črtajo darila žgalec špirta.

Odsek za socialno zavarovanje.

Dunaj, 5. dec. V današnji seji socialnega zavarovanja je predlagal posl. Widholz (soc. dem.): Vlada se poziva, da nemudoma predela načrt socialnega zavarovanja v tem smislu, da se invalidno in starostno zavarovanje samostojnih izloči organizatorično iz delavskega zavarovanja. Sekcijski načelnik zagovarja predlogo in izjavlja, da je vlada pripravljena izločiti Galicijo iz vladne predloge.

Poštenjak iz Galicije.

Lvov, 6. dec. Listi poročajo, da vložil nekdanji načelnik „Poljskega kola“ in železniški minister dr. Glombinski svoj državno-zborski mandat. Kot vzrok odstopa navajajo da se je njegova itak šibka strančica sedaj razcepila. Resničen vzrok za odstop Glombinskega pa je ta, da so Glombinskega v neki pravdi z grofom Moricom Dzednazyckim obdolžili, da je vplivalna pravosodje za potlačanje velike zapušćinske sleparije.

Železničarske zadeve.

Dunaj, 6. decembra. Železničarske zahteve pridejo v poslanski zbornici na vrsto takoj po rešitvi proračunskega provizorija koncem prihodnjega tedna.

Njeguši v sorodu s črnogorskim kraljem.

Dunaj, 5. dec. Črnogorski dvorni maršal objavlja v „Neue Fr. Presse“ brzojavko, da atentator Njeguš niti v oddaljenem sorodstvu s črnogorsko kraljevsko rodbino. — Simpatični nastop Njeguša pred poroto potrjuje to.

Vohanje za vohuni.

Trst, 5. dec. Tu so zaprli italijanskega državljana Gasparinija, ki je na sumu vojaškega vohunstva.

Hrvaška justica.

Zagreb, 6. dec. Lekarnar Matavšek, ki je dejansko napadel bana dr. Tomašića, je obsojen zaradi tega delikta na tri leta težke ječe. Matavškov delikt je sodišče kvalificiralo za — konkurenco izsiljevanja, goljufije in tatvine!

Nemški državni zbor zaključen.

Berlin, 6. dec. Nemški državni zbor je zaključen: nove volitve bodo 12. januarja prihodnjega leta.

Nemški državni kancelar o razmerju k Angliji.

Berlin, 6. dec. V zadnji seji nemškega državnega zbora je naznanil državni kancelar Bethmann-Hollweg, da so se zvezne vlade izrazile pritrdilno o teritorialni izpremembi afričanskih kolonij. Dravnega kancelarja veseli spravljeni ton v zadnjem govoru angleškega ministra vnanjih zadev Sir Greya. Za vznemirjenje na angleški strani ni bilo povoda, ker se je Francija — kakor je povedal Grey — posvetovala v vseh vprašanjih, kibi utegnila zadeti ob angleški interes v Maroku z angleško vlado. Vojno nevarnost, ki je pretila Nemčiji in Angliji moramo le z obžalovanjem registrirati in z željo, da se po rešitvi maročanskega vprašanja temeljito prouči razmerje med obema državama.

Za Lafargueom.

Pariz, 6. dec. Sledeč Lafargueovemu zgledu se je večeraj ustretil v Mont Luccu 75letni socialist Courtigon, ki je bil eden najdelavnejših članov socialistične stranke. Vzrok samomora: strah pred nadložnostjo starosti. Courtigon je bil čestilec in prijatelj Lafargueov.

Štrajk advokatov v Veroni.

Verona, 6. dec. Pred nekaj tedni je zagrozila kurija veronskih advokatov s štrajkom, če se do 1. decembra ne zasede podpretura, ker je osobje na civilnem in kazenskem oddelku nezadostno. Pravosodno ministrstvo je odgovorilo, da na imenovanje izprašanih sodnih kandidatov ni misliti pred Novim letom. Vsled tega odgovora pričakujejo izbruh odvetniške stavke.

Tovarna doktorskih diplom.

Sofija, 6. dec. „Balkanska Tribuna“ poroča, da so v Loveču odkrili celo tovarno do-

ktorskih diplom. Diplome so izdelovali z ukradeno štambiljo heidelberškega vseučilišča. Razkritje zbuja velikansko senzacijo, ker je cela vrsta advokatov na Bolgarskem „heidelberških doktorjev“.

Velikanski požar v New-Jerseyu.

New-York, 6. dec. V New-Jerseyu je nastal velikanski požar, ki je v kratkih urah upelil velik del mesta. Veliko škodo je prizadjal ogenj „United Express Steel Company“; vsled hudega dima se je družbi zadušilo okoli 300 konj. Očloveških žrtvah ni še nič znane ga.

Rusija in Perzija.

Nova pogodba med Rusko in Angleško?

Peterburg, 5. dec. Veliko pozornost zbuja vest, da sta Rusija in Angleška pred kratkim sklenili novo pogodbo o Perziji, ki je predrugičila dosedanje razdelitev v severno (rusko) in južno (angleško) interesno okrožje. Nova pogodba „dovoljuje“ Angleški posest vsega nevtralnega pasa, iz česar se da tudi razlagati odposlanstvo angleških čet v Ispahan. V Teheranu splošno sodijo, da se mora računati z možnostjo razkosanja Perzije med Rusko in Angleško tudi v tem slučaju, ako ta vest ni resnična.

Medžili in angleški parlament.

Teheran, 6. dec. Medžili se je obrnil na angleški parlament s prošnjo, naj mu stoji ob strani pri presoji ruskih zahtev.

Kupčija za Perzijo.

London, 6. dec. Ruski vnanji minister Sasonov pride v London, kjer bo imel konf-rencio z državnim tajnikom Greyem.

Turčija za Perzijo.

Carigrad, 6. dec. Ministrski predsednik je sklenil storiti pri velevladnih potrebne korake za ohranitev nedotakljivosti Perzije, kar je za Turčijo življenjskega pomena.

Anarhija v Teheranu.

Berlin, 6. dec. Teheranska vlada je needina; ministri sami ne vedo, ali še obstoja kabinet. Demonstracije sa ponavljajo.

Revolucija na Kitajskem.

Boj pri Fučovu.

Harbin, 5. dec. Revolucionarji so napadli vladne čete pri Fučovu in osvojili dvoje utrdb. Cesarskiso se umaknili v Fučov.

Pogajanja med revolucionarji in vladnimi zastopniki.

Peterburg, 6. dec. V Hankavu je bilo v stanovanju ruskega konzulata posvetovanje med zastopniki vlade in revolucionarji. Vladni zastopniki so poudarjali, da je nedotakljivost Kitajske v nevarnosti, ker namerava dinastija pozvati tuje države na pomoč. Zastopniki revolucionarjev so izjavili, da je sklenitev miru odvisna od odstopa mandžurske dinastije, ne verujejo pa v vmešavanje tujih držav, kakor hitro se odpove mandžurska dinastija prestolu, ker so velevlasti obljubile nevtralnost. Pogajanja so bila brezuspešna.

Proti nemškim trgovcem.

Sangaj, 5. dec. Tu se pojavlja boj kot proti nemškim tvrdkam, ker so baje podpirale cesarske z municijo.

Odgovorni urednik Fran Bartl.

Izdaja in zalaga založba Zarje.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Kupujte „Zarjo“
izvod samo 6 vinarjev.

Laška in dunajska

kuhinja

Šelenburgova ul. 7

nasproti glavne pošte.

Vsak čas se dobe mrzla in gorka jedila, zmiraj sveže morske ribe in izvrstno in ravno došlo vino „Brioni“, Fina polenovka. Kuhinjo vodi staroznani kuhar gospod Sornato. Sprejema se abonente na hrano in deklice v pouk. Na novo urejeni prostori. — Slavnemu občinstvu se najvljudneje priporoča

Ljudevit Haidinger.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

Jernej Bahovec

naslednik

Ivan Gajšek

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

(Palača Assicurazione Generali).

Tovarniška zaloga pisemskega papirja in šolskih zvezkov. — Razglednice: ljubljanske, pokrajinske, planinske itd. — Založništvo nastenskih slik za Černivčev računec. — Slikarske potrebščine: barvice, čopiče itd. — Črnila vsake vrste. — Velika zaloga kipov slovenskih literatov. — Spomin-ske knjige.

Mlado, staro,

Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepcam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Najo jši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost

litr K 2-40.

Kabinetna kakovost

„ „ 4-80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Ljubljanska kreditna banka.

V mesecu novembru 1911 vložilo se je na knjižice in na tekoči račun kron 2,274.689-64, dvignilo kron 2,410.912-72.

Skupno stanje koncem novembra K 13,480.851-87.

Pozor!

Pozor!

Primorska klet

Valvazorjev trg šte. 4.

Zajamčeno pristna primorska vina rebula, rihemberško, teran, vipavsko, opolo pol litra po 36, 40, 44, in 48 vinarjev. — Toči se tudi čez ulico.

Naročila od 56 litrov naprej se sprejemajo.

Zajamčeno pristen tropinovec v steklenicah.

Modna in športna
trgovina

P. Magdić, Ljubljana

Nasproti
glavne pošte

Krasne bluze

iz svile, volne, batista in barhenta. Hišne halje, spodnja krila, predpasniki za dame in otroke. Moderi najmodernejši kroj v krasni izbi. Batist in šifon moderčki.

Damski klobuki

in čepice, otročji klobuki in čepice, pajčolani, igle za klobuke, pajčolani za neveste, mirtovi venci in šopki.

Pletene jope

v poljubni barvi, pletene športne jope, pletena spodnja krila, pletene boa in mufi, pletene čepice in klobuki, krasna izbira dežnikov in solčnikov.

Špecialiteta šerp

za gledališče, svilnate in čipkaste šerpe, volnene rute (pleti). Svilnato blago modno in gladko in v najmodernejših vzorcih, gladki in pa modni baržuni, pliši, tenčice.

Damsko perilo

ovratniki, manšete, srajce, spodnja krila, hlače, predpasniki, žepni robci, krasna izbira švicarske vezenine, kopalni plašči in obleke frotir brisalke in vse druge kopalne potrebščine.

Jesensko, zimsko

tricot perilo, majce, spodnje hlače. Reform hlače, iz klota in pletene, modne nogavice, pletene in suknene gamaše, nočni čevlji za dame in otroke.

Kožuhovina

boa, mufi, klobuki, čepice, rokavice iz sukanca, kože, pletene in čipkaste, krasne ročne torbice, denarnice in verižice.

Narodne zastave

narodne torbice, blazine, preproge, tableti, zagrnjala, vezenine. Razni društveni znaki, potrebščine za telovadna društva in drugi šport.

Potrebščine za šivilje

čipke, čipkasto blago, čipkasti ovratniki, šerpe, vložki in motivi, pozamenterija, vezenine, sukanec za šivanje, pletenje in vezenje, svilnati in baržunasti trakovi, podloga gumbi, zlate in srebrne resice, čipke, žnor, porte in trakovi.

Modno perilo

kakor srajce bele in barvaste, spalne srajce, spodnje hlače, žepni robci, ovratniki, manšete, naprsniki beli in barvasti.

Cilindri, klobuki

trdi in mehki vedno najnovejše oblike in barve. Zaloga svetovno znanih Borsalino in Pichler klobukov. Čepice iz angleškega sukna, usnjate in kožuhovinaste.

Trikot perilo

kakor srajce, majce, hlače, potne jopice, dr. Jägrovo volнено zdravstveno perilo. Dr. Lahmannovo zdravstveno perilo iz bombaža.

Dežniki in palice

vsake izvršbe in cene, glaloše, nočne čevlje najboljše kakovosti, usnjate, suknene gamaše, pletene patent gamaše, potovalni pleti in odeje, zračne blazine.

Kravate, pentlje

samoveznice, vedno najzadnje novosti, od priproste do najfinejše vrste. Ščitniki iz svile, volne in bombaža. Moderni svilnati robci za žep.

Špecialiteta gumb

za manšete, prsi in ovratnike, rokavice iz sukna, kože, volne in pletene, naramnice in podveze, vsemogoči sistemi in cene.

Za lovce

pleteni telovniki, (flanel srajce iz volne in polvolne), dokolenice, nogavice, rokavice, čepice, nahrbtniki. Nepremočljivi plašči iz oljnate tvarine.

Milo, dišave

ustna voda, voda za lase, kolinska voda, zobna krema, puder, ščetke za obleko, lase, zobe, nohte, brke in klobuke, glavničke, zrcala obveze za brke, gumijaste gobe in vse druge toaletne predmete.

Za turiste

volnene srajce, sviterji in nogavice, dokolenice, nahrtniki, specialiteta pletenih gamaš, dereze, krplje, cepini, vrvi, plezalke, ski, sanke, raznovrstne aluminijum posode itd.

Modna in športna
trgovina

P. Magdić, Ljubljana

Nasproti
glavne pošte